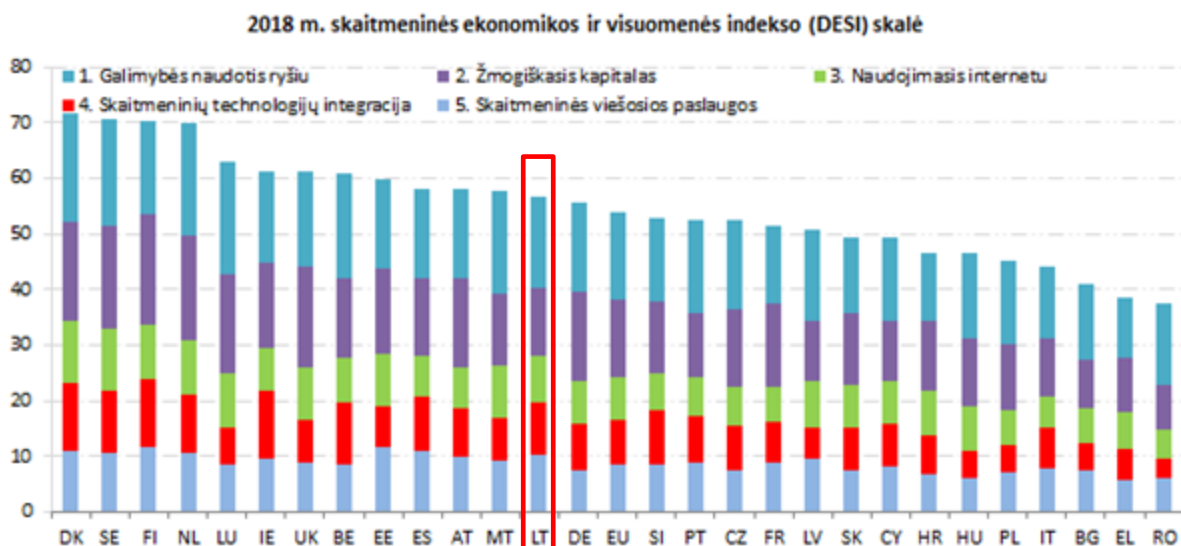

2018 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (DESI)¹. Šalies ataskaita. Lietuva

DESI ataskaitoje apibūdinama valstybių narių padaryta skaitmeninimo pažanga. Šią ataskaitą sudaro penki skyriai:

1. Galimybės naudotis ryšiu	Fiksuotasis plačiajuostis ryšys, judrusis plačiajuostis ryšys ir kainos
2. Žmogiškasis kapitalas	Naudojimas internetu, pagrindiniai ir aukštesnio lygio skaitmeniniai įgūdžiai
3. Naudojimas internetu teikiamomis paslaugomis	Piliečių naudojimas turiniu, bendravimas ir sandorių sudarymas internetu
4. Skaitmeninių technologijų integracija	Verslo skaitmeninimas ir e. prekyba
5. Skaitmeninės viešosios paslaugos	E. valdžios ir e. sveikatos paslaugos

Visų šalių ankstesnių metų DESI perskaičiuotas siekiant atsižvelgti į nedidelius pokyčius, susijusius su pasirinktais rodikliais, ir pataisytus pagrindinio rodiklio duomenis. Todėl anksčiau skelbti šalių rezultatai ir reitingai gali skirtis. Daugiau informacijos rasite DESI metodinėse pastabose, žr. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

	Lietuva vieta	balas	Grupė balas	ES balas
DESI 2018	13	56,6	54,7	54,0
DESI 2017	13	53,2	51,5	50,8

Pagal 2018 m. skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksą (DESI) Lietuva užima 13-ą vietą iš 28 ES valstybių narių.

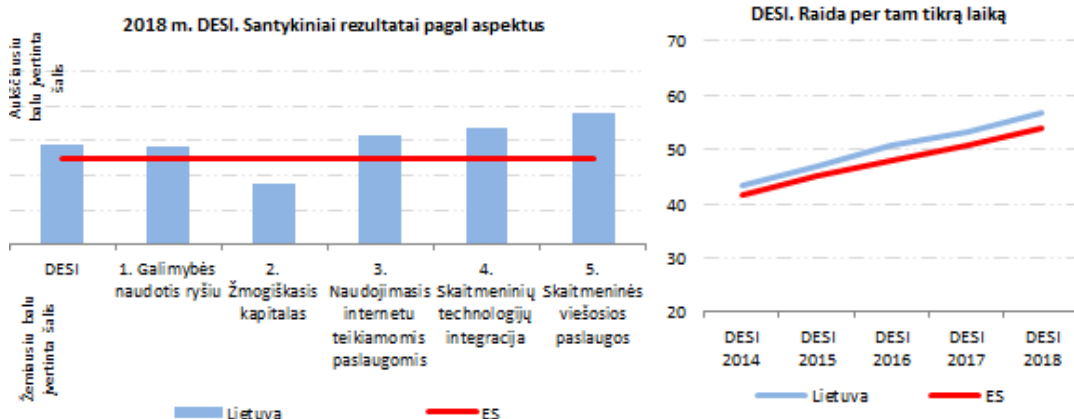
Lietuvos DESI balas aukštesnis už ES vidurkį ir pernai šalis darė pažangą taip pat sparčiai kaip ES. Lietuva pasiekė itin gerų rezultatų galimybių naudotis ryšiu ir skaitmeninių technologijų integracijos srityse. Lietuva pasiekė geresnių rezultatų žmogiškojo kapitalo srityje, tačiau vis dar nesiekia ES vidurkio, o tam daugiausia įtakos turėjo nuolat mažėjanti mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos (MTIM) absolventų dalis ir vis dar maža IRT specialistų dalis tarp visų dirbančių asmenų, nors pastaruosius porą metų stebima teigiama pastarojo rodiklio kitimo tendencija.

Lietuvos interneto naudotojai labai aktyviai naudojami naujomis judriuoju ryšiu teikiamomis paslaugomis, pvz., mokėjimo priemonėmis, mobiliuoju e. parašu, automobilių stovėjimo, bankų paslaugomis ir pan.

Skaitmeninių viešųjų paslaugų srityje Lietuva pasiekė aukštesnių už ES vidurkį rezultatų ir, palyginti su praėjusiais metais, smarkiai patobulėjo, taip pat toliau nuolat daro pažangą didindama e. valdžios paslaugų skverbtį.

Lietuva priklauso vidutinių rezultatų pasiekusių šalių grupei².

2014 m. kovo mėn. buvo patvirtinta, o 2017 m. rugsėjo mėn. iš dalies pakeista Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 m. programa „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“³, kuria buvo pakeista anksčiau vykdyta Lietuvos informacinės visuomenės plėtros 2011–2019 m. programa.

² Vidutinių rezultatų pasiekusios šalys yra Latvija, Čekija, Slovėnija, Prancūzija, Portugalija, Ispanija, Lietuva, Malta, Vokietija ir Austrija.

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/a66c0760b04011e3bf53dc70cf7669d9/lfFeuvqYOP P>

1. Galimybės naudotis ryšiu

1. Galimybės naudotis ryšiu	Lietuva		Grupė	ES
	vieta	balas	balas	balas
2018 m. DESI	12	64,8	62,4	62,6
2017 m. DESI	13	61,4	58,8	58,5

	Lietuva				ES 2018 m. DESI vertė	
	2018 m. DESI vertė	→	vieta	2017 m. DESI vertė		vieta
1a1 – Fiksuotojo plačiajuosčio ryšio aprėptis Namų ūkių dalis, proc.	96 %	→	20	96 %	20	97 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1a2 – Fiksuotojo plačiajuosčio ryšio skverbtis Namų ūkių dalis, proc.	65 %	↑	23	63 %	22	75 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1b1 – 4G ryšio aprėptis Namų ūkių dalis, proc. (operatorių vidurkis)	98 %	↑	8	96 %	5	91 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1b2 – Judriojo plačiajuosčio ryšio skverbtis Abonentų skaičius šimtui gyventojų	78	↑	23	75	19	90
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1c1 – Sparčiojo plačiajuosčio ryšio (naujos kartos priegigos) aprėptis Prieigą prie VDSL, FTTP arba DOCSIS 3.0 turinčių namų ūkių dalis, proc.	82 %	↑	18	81 %	14	80 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1c2 – Sparčiojo plačiajuosčio ryšio skverbtis Namų ūkių, kuriuose naudojama ne mažesnė kaip 30 Mbps spartos ryšiu, dalis, proc.	45 %	↑	11	39 %	11	33 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1d1 – Itin spartaus plačiajuosčio ryšio aprėptis Prieigą prie FTTP arba DOCSIS 3.0 turinčių namų ūkių dalis, proc.	82 %		10	N. d.		58 %
	2017 m.					2017 m.
1d2 – Itin spartaus plačiajuosčio ryšio skverbtis Namų ūkių, kuriuose naudojama ne mažesnė kaip 100 Mbps spartos ryšiu, dalis, proc.	27,1 %	↑	8	11,8 %	13	15,4 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
1e1 – Plačiajuosčio ryšio kainų indeksas Balas (0–100)	94	↑	3	92	5	87
	2017 m.			2016 m.		2017 m.

Per praėjusius metus Lietuva padarė nemažą pažangą ir pasiekė palyginti aukštą sparčiojo plačiajuosčio ryšio (naujos kartos priegigos) aprėpties lygį, tačiau išlieka didelė kaimo vietovių skaitmeninė atskirtis. Itin spartaus plačiajuosčio ryšio aprėptis Lietuvoje yra žymiai didesnė nei visoje ES. Be to, nuo praėjusių metų pagerėjo Lietuvos rezultatai, susiję su kainų konkurencingumu, o plačiajuosčio ryšio kainų indekso vertė beveik pasiekė 100 balų. Nors fiksuotojo plačiajuosčio ryšio skverbtis Lietuvoje vis dar nesiekia ES vidurkio, sparčiojo plačiajuosčio ryšio abonentų daugėja. Šių paslaugų paklausa beveik du kartus viršija ES vidurkį ir kasmet auga.

Lietuvoje pasiektas vienas didžiausių 4G ryšio aprėpties lygių, jos rezultatai gerokai viršija ES vidurkį. Nors judriojo plačiajuosčio ryšio skverbties lygis nežymiai padidėjo, Lietuvos rezultatai nesiekia ES vidurkio.

2017 m. buvo įgyvendintas nacionalinis plačiajuosčio ryšio planas – buvo rengiamas investicinis projektas, siekiant diegti naujos kartos prieigos (NKP) tinklus vadinamosiose baltosiose zonose. Be to, 2017 m. buvo įgyvendinamas naujos kartos prieigos tinklo plėtros kaimo vietovėse projektas (PRIP-2). Sumontuota tinklo įranga; suprojektuota ir šiuo metu įrengiama šviesolaidinio tinklo infrastruktūra. Rengiant investicinį projektą, su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant tinko operatorius, buvo viešai konsultuojamasi dėl planuojamos NKP infrastruktūros projekto plėtros. Per viešas konsultacijas buvo aptariami su planuojama infrastruktūra, technologiniais sprendimais ir paslaugų tarifais susiję klausimai.

Be to, buvo susitarta nustatant zonas, kurių neaprepia ryšys, ir pasirenkant tinkamiausias technologijas apsvarstyti galimybę diegti 5G technologijas. Dėl to toliau vykdomos ilgalaikės investicijos į NKP infrastruktūrą, numatoma investicinių išlaidų vertė – apie 43 mln. EUR.

Atsižvelgiant į tai, tikimasi, kad siekdama baltosiose zonose plėtoti NKP infrastruktūrą Lietuva ir toliau imsis konkrečių priemonių, kad, be privačiųjų investicijų, būtų skiriama daugiau viešojo sektoriaus investicijų į šviesolaidinius tinklus. Be to, norint paskatinti fiksuotojo ir judriojo plačiajuosčio ryšio skverbtį ir naudojimąsi internetu, gali reikėti imtis paklausos skatinimo priemonių.

Lietuvos rinkos dalyviams vis dar kelia susirūpinimą tai, kad nacionalinė reguliavimo institucija (Ryšų reguliavimo tarnyba, RRT) neturi pakankamai administracinių pajėgumų. Be to, pasak kai kurių rinkos dalyvių, Lietuvos teisės aktais gali būti nevisapusiškai užtikrinamas nacionalinės reguliavimo institucijos nepriklausomumas. Šį klausimą nagrinėja Komisijos tarnybos.

Lietuva dar neparengė 700 MHz dažnių juostos ir žemesnių nei 700 MHz dažnių juostos naudojimo strategijos, kuri yra itin svarbi norint ateityje plėtoti 5G ryšį, turint omenyje apribojimus, nustatytus dėl tarpvalstybinio dažnių derinimo problemų su ES nepriklausančiomis šalimis.

2. Žmogiškasis kapitalas

2 Žmogiškasis kapitalas	Lietuva		Grupė	ES
	vieta	balas	balas	balas
DESI 2018	19	48,5	58,6	56,5
DESI 2017	20	45,7	56,5	54,6

	Lietuva				ES 2018 m. DESI vertė	
	2018 m. DESI vertė	↑	vieta	2017 m. DESI vertė		vieta
2a1 – Interneto naudotojai Gyventojų dalis, proc.	75 %	↑	21	72 %	21	81 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
2a2 – Bent pagrindiniai skaitmeniniai įgūdžiai Gyventojų dalis, proc.	55 %	↑	16	52 %	17	57 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
2b1 – IRT specialistai Gyventojų dalis, proc.	2,5 %	↑	23	2,1 %	26	3,7 %
	2016 m.			2015 m.		2016 m.
2b2 – MTIM absolventai⁴ Tūkstančiui gyventojų (20–29 metų amžiaus)	18,0	↓	13	19,3	11	19,1
	2015 arba 2016 m.			2014 m.		2015 m.

Lietuvos rezultatai žmogiškojo kapitalo srityje nesiekia ES vidurkio, tačiau per praėjusius metus šalis padarė nemažą pažangą ir tarp ES šalių pakilo viena vieta aukščiau – į 19 vietą. Lietuvos rezultatai gerėjo šiek tiek sparčiau nei ES vidurkis. Nuolatinių interneto naudotojų dalis yra mažesnė už ES vidurkį, tačiau ji smarkiai padidėjo, palyginti su praėjusiais metais. Vos pusė Lietuvos gyventojų yra įgiję pagrindinių skaitmeninių įgūdžių – beveik tiek pat, kiek yra ES vidurkis. Iš teigiamų dalykų reikia paminėti tai, kad Lietuvos gyventojų, kurie niekada nėra naudojęsi internetu, dalis sumažėjo nuo 21,8 proc. iki 19,3 proc. Nors šis rodiklis vis dar gerokai prastesnis už ES vidurkį, Lietuvai siekti geresnių rezultatų padeda tokios iniciatyvos, kaip Lietuvos darbo biržos įgyvendinamas projektas „Atrask save“, kuriuo siekiama padėti daugiau nei 35 000 darbo neturinčių ir nesimokančių jaunuolių įgyti pagrindinių naudojimosi kompiuteriu įgūdžių. Siekiant sumažinti skaitmeninę atskirtį, šiuo metu viešosiose bibliotekose veikia 1 200 viešosios interneto prieigos taškų, kur vietos bendruomenės nariams rengiami nemokami mokymai ir teikiamos konsultacijos skaitmeninių įgūdžių klausimais. Pagal IRT specialistų procentinę dalį, palyginti su bendru dirbančių asmenų skaičiumi, Lietuvos rodiklis yra vienas iš žemiausių ES, tačiau, palyginti su praėjusiais metais, jis smarkiai išaugo. Privačios įmonės vykdo daug įvairių su nemokamomis mokymo

⁴ 2018 m. DESI naudojami naujausi duomenys. Priklausomai nuo valstybės narės gali būti pateikiami 2016 arba 2015 m. duomenys. Tai turi įtakos vietai 2018 m. DESI. Atnaujintus ankstesnių laikotarpių duomenis pateikė Eurostatas.

paslaugomis pagal programą „Fast track to IT“ susijusių iniciatyvų⁵, kurios padeda šalinti IRT specialistų trūkumo problemą. Tačiau nors Lietuvoje yra palyginti daug inžinerijos ir matematikos (MTIM) absolventų, nuo 2013 m. jų dalis nuolat mažėja.

Programoje „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ pripažįstama, kad daug kvalifikuotų piliečių išvyksta iš šalies norėdami įsidarbinti užsienyje, ir nustatomos tam tikros priemonės, kuriomis siekiama skatinti skaitmenines permainas, didinant investicijas į žmogiškąjį kapitalą, pirmiausia keliant mokymo kokybę, stiprinant švietimo ryšį su darbo rinka, gerinant menkų įgūdžių darbuotojų įsidarbinimo galimybes ir skatinant suaugusiųjų mokymą bei mokymą darbo vietoje. Vienas iš pagrindinių programoje nustatytų tikslų – paskatinti daugiau jaunimo rinktis IRT ir kitų tikslųjų mokslų studijas ir profesijas.

Siekiant užtikrinti užsienyje įgyto išsilavinimo pridėtinę vertę Lietuvos darbo rinkai, tokiomis programomis kaip „Talentai Lietuvai“ norima paskatinti užsienyje universitetus baigusius lietuvius atvykti į Lietuvą dalyvauti apmokamose profesinėse stažuotėse pirmaujančiose šalies įmonėse⁶.

Laiku įgyvendinant programą „Skaitmeninė darbotvarkė“ bus padedama tobulinti visuomenės skaitmeninius įgūdžius ir Lietuvos darbo rinkoje užpildyti gebėjimų spragas.

⁵ Pvz., „Infobalt Tech City Akademija“, „Telia“ IT akademija“, „Barclays Technologijų akademija“.

⁶ <http://lithuanianleaders.org/projects/talents-for-lithuania/>

3. Naudojimas internetu teikiamomis paslaugomis

3. Naudojimas internetu	Lietuva		Grupė	ES
	vieta	balas	balas	balas
2018 m. DESI	9	56,8	48,3	50,5
2017 m. DESI	9	55,6	45,0	47,5

	Lietuva				ES
	2018 m. DESI vertė	vieta	2017 m. DESI vertė	vieta	2018 m. DESI vertė
3a1 – Naujienos Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	93 % →	1	93 %	1	72 %
2017 m.			2016 m.		2017 m.
3a2 – Muzika, vaizdo įrašai ir žaidimai Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	77 %	18	77 %	18	78 %
2016 m.			2016 m.		2016 m.
3a3 – Užsakomosios vaizdo programų paslaugos Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	11 %	21	11 %	21	21 %
2016 m.			2016 m.		2016 m.
3b1 – Vaizdo telefonija Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	71 % ↑	2	69 %	3	46 %
2017 m.			2016 m.		2017 m.
3b2 – Socialiniai tinklai Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	69 % ↑	19	68 %	16	65 %
2017 m.			2016 m.		2017 m.
3c1 – Bankininkystė Asmenų, kurie per pastaruosius tris mėnesius naudojami internetu, dalis, proc.	72 % ↓	9	73 %	8	61 %
2017 m.			2016 m.		2017 m.
3c2 – Apsipirkimas Interneto naudotojų dalis, proc. (praėjusiais metais)	49 % ↑	21	44 %	23	68 %
2017 m.			2016 m.		2017 m.

Dėl žmonių polinkio naudotis internetu teikiamomis paslaugomis reikia pasakyti, kad šiuo atžvilgiu Lietuva padarė pažangą ir jos rodikliai išlieka aukštesni už ES vidurkį. Lietuvos interneto naudotojai ir vėl yra didžiausi interneto naujienų turinio vartotojai ES ir užima antrą vietą pagal bendravimą internetu naudojantis vaizdo telefonija. Jų skaičius prilygsta ES vidurkiui arba jį viršija ir daugelyje kitų naudojamasi internetu teikiamomis paslaugomis sričių, pvz., socialinių tinklų, muzikos, vaizdo įrašų ir žaidimų. Nors internetu perkančių interneto naudotojų skaičius vis dar yra mažesnis už ES vidurkį, palyginti su praėjusiais metais, šis skaičius padidėjo 5 proc. ir šalis buvo įvertinta dviem vietomis aukščiau. Naudojimosi užsakomosiomis vaizdo programų paslaugomis srityje nepadaryta jokios pažangos ir, nors naudojimosi internetine bankininkyste rodiklis viršija ES vidurkį, per pastaruosius porą metų jis ėmė mažėti.

4. Skaitmeninių technologijų integracija

4 Skaitmeninių technologijų integracija	Lietuva		Grupė	ES
	vieta	balas	balas	balas
DESI 2018	9	47,5	42,1	40,1
DESI 2017	8	44,1	38,5	36,7

	Lietuva				ES	
	2018 m. DESI vertė		vieta	2017 m. DESI vertė	vieta	2018 m. DESI vertė
4a1 – Dalijimasis informacija elektroninėmis priemonėmis Įmonių dalis, proc.	47 %	↑	3	40 %	8	34 %
	2017 m.			2015 m.		2017 m.
4a2 – Radijo dažninis atpažinimas Įmonių dalis, proc.	4,3 %	↓	18	6,4 %	4	4,2 %
	2017 m.			2014 m.		2017 m.
4a3 – Socialiniai tinklai Įmonių dalis, proc.	20 %	↑	14	19 %	13	21 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
4a4 – E. sąskaitos Įmonių dalis, proc.	23,6 %	↓	8	24,4 %	8	N. d.
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
4a5 – Debesija Įmonių dalis, proc.	16,6 %	↑	12	12,6 %	13	N. d.
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
4b1 – Internetu prekiaujančios MVĮ MVĮ dalis, proc.	21,9 %	↑	7	18,4 %	9	17,2 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
4b2 – E. prekybos apyvarta MVĮ apyvartos dalis, proc.	11,8 %	↓	8	12,2 %	6	10,3 %
	2017 m.			2016 m.		2017 m.
4b3 – Internetu kitose valstybėse prekiaujančios įmonės MVĮ dalis, proc.	12,4 %	↑	3	9,7 %	9	8,4 %
	2017 m.			2015 m.		2017 m.

Įmonių įgyvendinamos skaitmeninių technologijų integracijos srityje Lietuva toliau gerokai viršija ES vidurkį, nors ir buvo įvertinta viena vieta žemiau, ir pamažu daro pažangą, o šalies rezultatai tolygiai ir nuolat gerėja. Lietuvos įmonės ir toliau naudojasi įvairių skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis. Nors pora rodiklių nežymiai sumažėjo, kiti rodikliai smarkiai išaugo. Geresni rezultatai labiausiai pastebimi pagal informacija elektroninėmis priemonėmis besidalijančių įmonių skaičių – jis padidėjo 7 proc. ir dėl to Lietuva iš 8-os vietos pakilo į 3-ią, taip pat internetu kitose valstybėse prekiaujančių įmonių skaičių, pagal kurį pernai 9-ą vietą užėmusi Lietuva šiemet pateko į geriausiųjų trejetuką.

2017 m. gegužės mėn. Lietuvos vyriausybė pritarė tam, kad būtų sudaryta Nacionalinė pramonės konkurencingumo komisija, kuri koordinuotų Nacionalinę pramonės skaitmeninimo platformą „Pramonė 4.0“ ir plėtotų nacionalinę skaitmeninimo iniciatyvą. Lietuvoje atliekami moksliniai tyrimai pagal kelias Nacionalines mokslo programas (NMP), kurias rengia Lietuvos mokslo taryba. Finansavimas moksliniams tyrimams skiriamas sutelkiant dėmesį į strategiškai svarbias problemas, skelbiant viešojo pirkimo konkursus, kaip antai pagal programą „Link ateities technologijų“ (2016–2021 m.) ir ES skaitmeninių inovacijų tinklų projektą DIGINNO.

Didžiausios nacionalinės MTTP programos „Intelektas. Bendri mokslo–verslo projektai“ tikslas – skatinti įmones investuoti į naujiems gaminiams, paslaugoms ar procesams kurti reikalingą MTTP, taip pat investuoti į MTTP infrastruktūrą ir sertifikuoti sukurtus naujus produktus. Pagal šią programą į MTTP investuojantiems subjektams visų pirma siūlomas palankus mokesčių paketas, pagal kurį, pavyzdžiui, ilgalaikiam turtui taikoma palankesnė atskaitos norma arba nustatomas specialus apmokestinamojo pelno sumažinimas.

Programoje „Skaitmeninė darbotvarkė“ buvo išskirti didelio užmojo tikslai įmonėms aktyviau prekiauti internetu ir apskritai taikyti skaitmenines technologijas. Kitas svarbus strategijos tikslas – skatinti taikyti IRT plėtojant e. verslą. Programa siekiama iki 2020 m. padidinti internetu prekiaujančių įmonių dalį nuo dabartinių 22 proc. iki 45 proc., o MVĮ apyvartą – iki 20 proc., nors pirmą kartą nuo 2014 m. gauta mažiau pajamų nei praėjusiais metais. Paklausos srityje prekes internetu įsigyančių piliečių skaičius nuolat didėjo – 2009 m. buvo 5 proc., o 2017 m. siekė 35 proc. Nepaisant to, siekiant įgyvendinti programoje nustatytą tikslą, vos per porą metų reikia dar daug ką nuveikti.

Sėkmingai įgyvendinus programą, bus paskatintos ekonomikos skaitmeninės permainos, pvz., MVĮ ir gyventojams bus suteikta galimybė naudotis gerokai didesne rinka. Būtina įtraukti darbo rinkų, taip pat didėjančio įmonių produktyvumo sąlyga – tolesnis piliečių ir darbuotojų skaitmeninių įgūdžių tobulinimas, sudarant sąlygas diegti skaitmenines technologijas.

Svarbus 2018 m. pasiekimas. Strateginis pramonės skaitmeninimo iniciatyvos įgyvendinimo Lietuvoje veiksmų planas

Siekdama didinti Lietuvos pramonės konkurencingumą ir našumą, 2017 m. Europos Komisija, veikdama per Paramos struktūrinėms reformoms tarnybą (SRSS), patvirtino finansavimą projektui, kuriuo remiamos nacionalinių valdžios institucijų pastangos parengti su programa „Pramonė 4.0“ suderintą strateginį veiksmų planą, pagal kurį būtų vykdomas Lietuvos gamybos pramonės ir paslaugų sektoriaus skaitmeninimas.

Projekte numatytos didelės patirties pramonės programų srityje turinčių subjektų teikiamos techninių konsultacijų paslaugos – taip siekiama palyginti su geriausia patirtimi kitose ES valstybėse narėse ir nustatyti, kokių sunkumų kyla ir kokios galimybės yra Lietuvoje.

Naudodamasi SRSS parama Ūkio ministerija galėjo užtikrinti, kad iš ES struktūrinių ir investicijų fondų būtų skiriamas finansavimas strateginiam veiksmų planui įgyvendinti. Iš Lietuvos privačiojo sektoriaus buvo pritraukta papildomo finansavimo.

5. Skaitmeninės viešosios paslaugos

5 Skaitmeninės viešosios paslaugos	Lietuva		Grupė	ES
	vieta	balas	balas	balas
DESI 2018	7	68,2	58,5	57,5
DESI 2017	8	61,6	54,9	53,7

	Lietuva				ES
	2018 m. DESI vertė	vieta	2017 m. DESI vertė	vieta	2018 m. DESI vertė
5a1 – E. valdžios paslaugų naudotojai⁷ Formas turinčių pateikti interneto naudotojų dalis, proc.	81 % ↑	6	78 %	7	58 %
	2017 m.		2016 m.		2017 m.
5a2 – Iš anksto užpildytos formos Balas (0–100)	85 ↑	4	69	9	53
	2017 m.		2016 m.		2017 m.
5a3 – Elektroninių paslaugų užbaigtumas Balas (0–100)	94 ↑	5	92	7	84
	2017 m.		2016 m.		2017 m.
5a4 – Skaitmeninės viešosios paslaugos įmonėms Balas (0–100), įskaitant vietos ir tarpvalstybinį lygmenį	93 ↑	7	91	9	83
	2017 m.		2016 m.		2017 m.
5a5 – Atvirieji duomenys Didžiausio galimo balo dalis, proc.	56 % ↑	25	40 %	26	73 %
	2017 m.		2016 m.		2017 m.
5b1 – E. sveikatos paslaugos Gyventojų dalis, proc.	19 %	12	N. d.		18 %
	2017 m.				

Elektroninių viešųjų paslaugų srityje Lietuva ir toliau daro didelę pažangą – palyginti su praėjusiais metais, rezultatai šioje srityje pagerėjo 7 proc. Geresnių rezultatų pasiekta visais aspektais, ypač išaugo iš anksto užpildytų formų skaičius – balas padidėjo nuo 69 iki 85 (iš 100). E. valdžios paslaugomis besinaudojančių įmonių ir gyventojų dalis išlieka gerokai didesnė už ES vidurkį. Siekiant užtikrinti, kad skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis galėtų pasinaudoti dar daugiau gyventojų, ypač tie, kurių skaitmeninio raštingumo lygis yra žemesnis, ir kad jie gebėtų naudotis šiomis paslaugomis, imtasi keleto priemonių – vykdomos ES ir nacionalinio lygmens informuotumo apie IRT įgūdžius didinimo kampanijos; reklamuojamos sėkmės istorijos, siekiant didinti susidomėjimą naudotis viešosiomis paslaugomis ir taip pagerinti gyvenimo kokybę; užtikrinamas bibliotekinių pasirengimas patenkinti vietos bendruomenės poreikius ir IRT žinių sertifikavimas pasibaigus mokymams. Skatinimo naudoti atvirosius duomenis srityje Lietuvos rezultatai vėl smarkiai pagerėjo, tačiau nors skirtumas tarp Lietuvos ir ES vidurkio mažėja, rodiklis vis dar yra gerokai žemesnis.

⁷ Naujasis rodiklis rodo, kokia viešojo administravimo institucijoms formas turinčių pateikti interneto naudotojų procentinė dalis naudojasi e. valdžios paslaugomis.

Igyvendindama Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programą, Lietuva siekia pagerinti visuomenei teikiamų e. paslaugų prieinamumą ir kokybę⁸. Šia programa siekiama konkretaus tikslo – parengti elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų grupes, kurios būtų aktualios gyventojams ir įmonėms, taip pat skatinti paslaugų gavėjus visapusiškai jomis pasinaudoti. Kadangi kuriamos ir plėtojamos su sveikatos priežiūra susijusios e. paslaugos ir IRT produktai, pagal programą numatoma vykdyti didelio masto administracinių paslaugų skaitmeninimą ir užtikrinti aktyvesnį dalyvavimą. Siekiant skatinti naudotis atviraisiais duomenimis, netrukus programoje bus numatytas konkretus tikslas – užtikrinti galimybę visuomenei ir įmonėms susipažinti su viešojo sektoriaus duomenimis ir skatinti juos naudotis šiais duomenimis plėtojant inovacijas ir e. paslaugas. Nuo 2018 m. kiekviena viešojo sektoriaus institucija privalo įvertinti visus turimus atviruosius duomenis, parengti planus ir imtis reikiamų priemonių, kad duomenys būtų lengvai prieinami. Nuo 2019 m. turės būti teikiama informacija apie padarytą pažangą. Be to, šiuo metu kuriamas ir 2019 m. pradės veikti oficialus centralizuotas atvirųjų duomenų portalas.

Lietuva yra parengusi veiksmingas skaitmeninių paslaugų permainų skatinimo priemones, tačiau šaliai vis dar trūksta strateginės vizijos, kaip šios atskiros, daugiausia nekoordinuojamos priemonės galėtų būti taikomos kartu, siekiant sukurti modernų, atvirą, sparčiai veikiančią ir duomenimis grindžiamą viešąjį sektorių. Taigi siekiant gerinti viešojo sektoriaus institucijų veiksmingumą ir kurti pažangesnes ir visiškai sąveikias paslaugas, būtina užtikrinti geresnį šių institucijų tarpusavio koordinavimą.

⁸ Parama siekiant vystyti geresnes šalies žinias apie viešąjį administravimą ir institucinių gebėjimų stiprinimą, 2016 m.